

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Q. 1. & seqq. De sensu horum verborum: Spiritus est qui vivificat, Caro non prodest quidquam, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

CAPUT VI.

*Explicantur aliquot Scripturae sacrae
& Divi Augustini loca, quibus
abutuntur Heretici.*

*Quaest. I. Q*UOMODO intelligendum est quod refertur Joannis cap. 6. v. 54. ubi postquam dixisset Christus, *Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem non habebitis vitam in vobis. Multi ex discipuli ejus dixerunt: Durus est hic sermo, & quis potest eum audire. Quibus respondit: Spiritus est, qui vivificat: Caro non prodest quidquam; verba, quae ego locutus sum vobis, Spiritus & vita sunt. Ex his autem videtur concludendum, non manducari neque bibi realiter & corporaliter, Corpus & sanguinem Filii Dei, sed spiritualiter tantum, & per fidem?*

*S. Aug. tract.
27. in Joan.
nem.*

Resp. Hunc locum Divi Joannis rectè explicat Divus Augustinus: Caro, inquit, non prodest quidquam; sed quomodo illi intellexerunt: Carnem quippe sic intellexerunt quomodo in cadavere dilaniatur, aut in macello venditur, non quomodo Spiritu vegetatur: accedat Spiritus ad carnem, & prodest plurimum; nam si caro nihil prodesset, Verbum Caro non fieret, ut habitaret in nobis.

Voluit igitur Christus eos damnare, qui credebant eum velle præbere proprium Corpus manducandum, eodem modo quo comeditur Caro in macello divendita; non verò credentes manducari verè, & realiter Corpus Filii Dei, quamvis spiritualiter quantum ad modum sumendi. Accedat, ait Divus Augustinus, Spi-

De Sacram. Euchar. Cap. VI. 155

ritus ad carnem, sumatur scilicet spiritualiter quantum ad modum, & prodest plurimum; nisi enim manducantibus prodesset Caro, quomodo ipsemet Christus Dominus addere potuisset in eodem loco; *Nisi manducaveritis Carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam Carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam eternam?* Modus igitur sumendi Christum spiritualiter, non excludit realem ejus manducationem.

Quaest. 2. Quomodo intelligenda sunt haec verba Joannis 16. *Relinquo mundum, & vado ad Patrem*: Ergo inquit Haeretici Christus non est amplius in mundo, nec consequenter in Eucharistia?

Resp. Sic intelligi debent, quod Christus reliquit mundum, quantum ad praesentiam visibilem, quamvis mundum non reliquerit quantum ad praesentiam invisibilem in Sacramento Eucharistiae, eo modo, quo intelligi debent verba ejusdem Christi Domini Lucae 24. v. 44. *Haec sunt verba, qua locutus sum ad vos, cum adhuc essem vobiscum*; licet dum eis loqueretur esset cum ipsis; sed tantum ostendit his verbis, tunc cum eis non esse, eodem modo, quo ante Resurrectionem; sic dum ait: *Ego relinquo mundum*, intelligit se relinquere quantum ad hunc modum visibilem inter eos manendi, licet semper adsit Sacramentaliter.

Quaest. 3. Quomodo exponendum est quod dicitur Matth. cap. 26. *Semper pauperes habetis vobiscum, me autem non semper habebitis*: Ergo Christus non est nobiscum in Sacramento Eucharistiae?

Resp. Patet in his verbis loqui Christum Dominum tantum de praesentia corporea visi-

bili, & in eo statu, quo recipere posset commodum aliquod corporale ab hominibus, ut accipiunt pauperes; non verò de præsentia invisibili in Sacramento; quod evidentius apparet ex verbis Christi Marci 14. *Semper pauperes habebitis vobiscum, & cum volueritis, potestis illis benefacere: me autem non semper habebitis.*

x. ad Corin-
th., cap. 10.

Quest. 4. Quomodo intelligendum est, quod ait Apostolus, *Patres nostri omnes eandem escam spiritualem manducaverunt, & omnes eundem potum spiritualem biberunt:* Ex quo videtur concludendum nos non manducare, neque bibere, nisi per fidem Corpus & sanguinem Jesu-Christi, cum certum sit eos non manducasse corporaliter carnem Christi, sed tantum per fidem?

Resp. Intelligit Apostolus, quod Hebræi illius temporis, sive boni, sive mali fuerint, eandem inter se escam manducaverint, non verò quod eandem nobiscum escam manducaverint, ut interpretantur Chrysostomus & Theophilactus, quod & textui satis conforme videtur: Attamen quia Divus Augustinus, Tract. 26. in Joannem, conclusit ex hoc loco Apostoli, nos, & Hebræos eandem escam manducasse, responderi secundò potest, antiquos Patres eandem escam manducasse, sed non eodem modo; esca antiquorum Patrum, & nostra idem Christus est, sed diverso modo sumptus; nam Corpus Christi Domini non nisi spiritualiter per fidem, & in figura manducaverunt, nos autem realiter & corporaliter illud manducamus. Antiqui Patres manducaverunt Corpus Christi Domini in figura, quemadmodum lex vetus tantum erat figura Legis novæ; & nos verè manducamus juxta Legem novam, quæ non est amplius figura

De Sacram. Euchar. Cap. VI. 157

sed veritas ; ut enim ait Divus Augustinus.

Idem in mysterio cibus & potus illorum & noster ; sed significatione idem , non specie ; quia idem ipse Christus in petra figuratus , nobis in carne manifestatus.

S. August. in
Psal. 77.

Quaest. 5. Quomodo exponi debent hæc Divi Augustini verba : Vt quid paras ventrem & dentes ; crede , & manducasti : Ex quibus videtur concludendum à nobis non sumi realiter & ore corporeo Corpus Christi Domini , sed spiritualiter tantum per fidem ?

Tract. 25, in
Joan.

Resp. Nullo modo loquitur Divus Augustinus in hoc loco de manducatione Corporis Christi , sive in Eucharistia , sive extra ; sed de meditatione verbi Dei , quod est mentale animæ pabulum , & de fide , quæ haberi debet in Christum incarnatum. Divus Augustinus postquam retulit verba Salvatoris arguentis Judæos quod ipsum tantum quærent , ut ab eo pascerentur corporaliter , propter miraculum multiplicationis quinque Panum & duorum piscium. Quæritis me , inquit Christus Dominus , non quia vidistis signa , sed quia manducastis ex panibus , & saturati estis. Operamini non Cibum qui perit , sed qui permanet in vitam æternam. Dixerunt ergo ad eum : Quid faciemus , ut operemur opera Dei ? Respondit Jesus , & dixit eis : Hoc est opus Dei , ut credatis in eum quem misit ille. Ad hæc verba exclamat Divus Augustinus contra plebem Judaicam , quæ post panes & pisces , quibus nutriti erant à Christo Domino anhelabat , ac dicit : Hoc est ergo manducare cibum , non qui perit , sed qui permanet in vitam æternam. Vt quid paras ventrem & dentes ? Crede , & manducasti : Arguens non quidem Christianos , qui afferunt animam & Corpus ad manducandum Corpus Christi , sed

Joan. cap. 6,
v. 26.

S. August. ibi-
dem.

populum qui parabat ventrem & dentes ad manducandum Panem materiale, & non parabat animam, ut crederet in Christum Dominum.

S. Aug. contra adversarios Legis & Prophetarum lib. 2. cap. 9.

idem dixerit alibi: *Mediatorem Dei & hominum hominem Christum Jesum, Carnem suam nobis manducandam, bibendumque sanguinem dantem, fideli corde, atque ore suscipimus; quamvis horribilius videatur, humanam Carnem manducare quam perimere, & humanum sanguinem potare quam fundere.*

Quæ verba satis ostendunt, malam Hæreticorum fidem, proferentium hunc Divi Augustini locum contra realem Christi Domini in Eucharistia præsentiam, ut simplices rudesque hac argumenti specie decipiant, quamquam certum sit, & evidens, sanctum Augustinum non loqui omninò in hoc loco de Eucharistia.

S. Aug. Tract. 26. in Joan.

Quest. 6. Quomodo intelligendus est locus iste Divi Augustini in Joannem. Credere in eum, hoc est, manducare Panem vivum: qui credit in eum, manducat, invisibiliter saginatur, quia & invisibiliter renascitur: Ex quo loco colligere volunt Hæretici, Corpus Christi per fidem tantum sumi?

Resp. Facile est percipere consequentiam quam hinc inferunt Hæretici perperam esse deductam, cum solemne sit apud sanctos Patres, & præcipuè apud Divum Augustinum, explicare loca Scripturæ in sensu allegorico, supponendo tamen sensum litteralem. Sic idem Augustinus numquid in eodem loco ait, loquens de Muliere quæ tetigit Christum Dominum, Quid est, tetigit, nisi, credidit? Et

De Sacram. Euchar. Cap. VI. 159

tamen intendit-ne Divus Augustinus, quod mulier fluxu sanguinis laborans, Dominum realiter non tetigerit?

Et idem sanctus Augustinus Concione 1. in Psalmum 78. numquid dicit: *Jejunium ipsius erat, quando defecerunt omnes qui in eo crediderant: quia & esuries ipsius erat ut in eum crederetur. Quia & sitis ipsius erat, quando dixit mulieri: Sitio, da mihi bibere: fidem quippe ipsius sitiebat: & de Cruce cum diceret, sitio, fidem illorum querebat; Et tamen intendit-ne Divus Augustinus, suum Christi Domini, sive in historia Samaritanæ, sive in Cruce, non fuisse veram & realem fidem? Intendit-ne per allegoriam sitis mentalis, & intellectualis, excludere veritatem sitis externæ, & corporalis? ac proinde dicendum est, quod in omnibus his locis, in quibus loquitur Divus Augustinus in sensu allegorico, semper supponit sensum litteralem.*

Eodem modo respondendum est variis sancti Augustini, aliorumque Patrum locis, qui videntur asserere, Christum Dominum esse figuratiter in Eucharistia, quod scilicet supponunt semper realitatem Corporis Christi in hoc Sacramento; ut enim ait idem Augustinus relictus in Canone: *Corpus Christi & veritas & figura est: veritas, dum Corpus Christi, & sanguis virtute Spiritus sancti in virtute ipsius ex Panis & vini substantia efficitur: figura verò est id quod exterius sentitur; scilicet quod repræsentat Corpus Christi verum in hoc Sacramento, & sacrificium quod in ligno Crucis peractum fuit.*

S. Aug. relictus in Can. Utrum sub. de Consecra. dist. 23

